AquaGen™

Kunnskapsbrev
Nr. 4 / 2005

Helsekontroll av stamfisk og rogn – tiltak for å hindre eggassosiert smitte

For Aqua Gen har forebyggende fiskehelse alltid vært en integrert del av avlsarbeid og rognproduksjon. Med vår sentrale posisjon i verdikjeden, og som den største leverandør av "såkorn" til oppdrettsnæringen, hviler det et spesielt ansvar på Aqua Gen. Et av hovedmålene i vårt forebyggende fiskehelseprogram er å eliminere risikoen for eggassosiert smitte.

På dette området har Aqua Gen vært en initiativtager og motor i den faglige utviklingen og implementering av nye kunnskapsbaserte rutiner. Aqua Gen deltar i flere FoU-prosjekter med tanke på forbedring av forebyggende helsearbeid innen stamfiskhold og rognproduksjon, (se kunnskapsbrev 7/2005).

Aqua Gen systemet har implementert ulike virkemidler som rettes inn på tre nivåer for å hindre at smittsomme agens kan overføres til mottaker av rogn. Virkemiddelapparatet blir stadig revidert og justert basert på ny kunnskap og metodikk utviklet av vår FoU-avdeling i samarbeid med eksterne forskningsinstitusjoner og forvaltningsapparat:

Nivå 1

Mål
Unngå introduksjon av smittsomme agens i stamfiskbestander og optimalisere driftsforhold for å forebygge stressindusert sykdom.

Virkemidler
- Lokalisering av stamfiskanlegg
- Ernæring tilpasset produksjon av stamfisk
- Produksjonsintensitet

Nivå 2

Mål
Påvise smittsomme agens i stamfisk og eliminere bestander/individer med smitte.

Virkemidler
- Kontinuerlig helseovervåking gjennom hele produksjonssyklusen for stamfisk
- Intensivert undersøkelse- og screening program på selektert rognproduserende stamfisk
- Stor kapasitet for "singel-inkubering" og effektive sporingssystemer mellom stamfisk og rognbatcher

Nivå 3

Mål
Opprettholde effektiv smittebarriere mellom produsent og mottaker av rogn.

Virkemidler
- Desinfeksjonsrutiner på ulike stadier gjennom rognproduksjonen

En mer detaljert beskrivelse av virkemidlene på nivå 2 og 3 er presentert i flytdiagrammet på neste side.

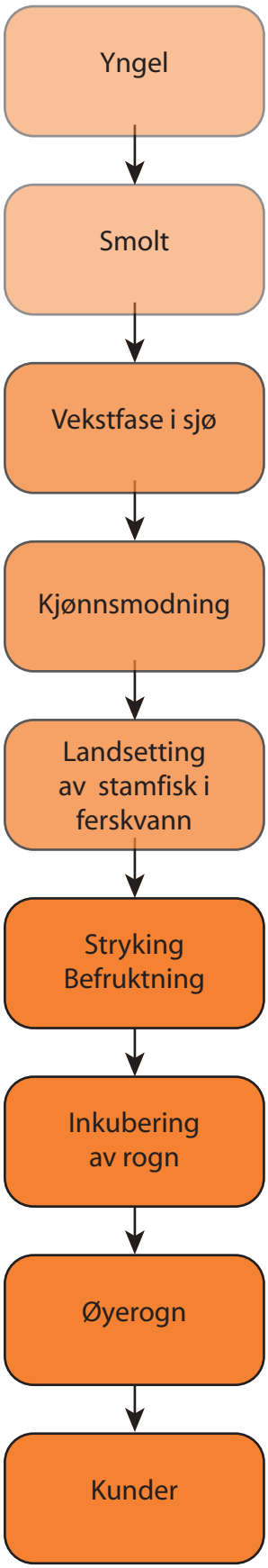

I ferskvanns og sjøfasen blir fiskehelsen overvåket av erfaren veterinær/ fiskehelsebiolog: Anleggene får jevnlige besøk. Det foretas obduksjon av dødfisk og laboratoriemessige undersøkelser i eget laboratorium eller ved innsending til sentrale laboratorier. Driftspersonalet gis opplæring i driftshygiene og fiskesykdommer for å kunne oppdage sykdom så tidlig som mulig.

Fra ca 8 måneder før stryking starter en intensivert overvåknings-periode:

- All selvdød fisk blir obdusert og undersøkt laboratoriemessig på indikasjon.
- Dødfisk blir undersøkt laboratoriemessig mhp. BKD.
- Streng sortering før landsetting – all fisk med synlige deformiteter blir slaktet.
- Pre-screening mhp. IPN utføres på utsortert stamfisk som ikke går til rognproduksjon. IPN-frekvens i bestandene evalueres.

Rutiner ved stryking og levering av øyerogn:

- Hver stamfisk blir obdusert av veterinær/-fiskehelsebiolog.
- Individuell testing for IPN-virus (ved eksport og etter kundeønske).
- Rogn fra fisk med deformiteter blir kassert.
- Desinfeksjon av nybefruktet rogn i 100 ppm jodofor i 10 minutter.
- Driftshygienisk skille før og etter desinfeksjon.
- Desinfeksjon av rogn i 100 ppm jodofor ved levering.
- Hver leveranse følges opp hos kunde mhp. klekkesuksess, dødelighet m.v.